

ŽÁDOST

**o poskytnutí dotace z rozpočtu odboru umění a knihoven MK na
podprogram Informační zdroje. Linie B. Zpřístupnění informačních zdrojů
prostřednictvím Jednotné informační brány
Veřejné informační služby knihoven
pro rok 2007**

Název nebo obchodní firma provozovatele knihovny (právnícké osoby):

Národní knihovna České republiky

Sídlo: **Klementinum 190, 110 01 Praha 1**

Právní forma: **Příspěvková organizace (zřizovatel MK ČR)**

Jméno statutárního zástupce: **Mgr. Vlastimil Ježek**

Tel/fax: **+ 420 221 663 262**E-mail: **vlastimil.jezek@nkp.cz**

IČO: **00023221**DIČ: **CZ00023221**

Bankovní spojení: (číslo účtu/kód banky) **85535-011/0100**.....

Kraj: **Praha**

NUTS (kód území): **CZ0101**

Evidenční číslo knihovny: **1602/2002**

Adresa finančního úřadu: **Finanční úřad pro Prahu 1, Štěpánská 28, 110 01**

Praha 1

Název Vašeho projektu: **Zajištění provozu Jednotné informační brány**

v celonárodním měřítku, budování oborových informačních bran, zpřístupnění

informačních zdrojů Národní knihovny České republiky a českých webových

zdrojů

Termín realizace: **rok 2007**

Místo realizace: **Praha**

Požadovaná výše dotace: **3 130 000 Kč**

Osoba odpovídající za projekt: **PhDr. Bohdana Stoklasová**

Žadatel o dotaci potvrzuje správnost uvedených údajů a prohlašuje, že nemá žádné nevyrovnané závazky dle § 2 nařízení vlády č. 288/2002 Sb., kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven, ve znění nařízení vlády č. 235/2005 Sb.,

potvrzuje, že údaje uvedené v žádosti jsou správné a pravdivé,
prohlašuje, že se seznámil s vyhlášovacími podmínkami a akceptuje je.

V Praze dne 8.1.2007

.....
podpis statutárního zástupce
žadajícího subjektu nebo fyzické osoby

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŽADATELI

Typ knihovny (zatrhněte):			Jiná		Jiný typ subjektu:			
Krajská	Městská	Obecní	Muzejní	Jiná:	O.s.	Nadace	o.p.s.	s.r.o.
Počet obyvatel obce: 1 173 000					Počet návštěvníků/uživatelů za rok 2006 ¹ : 630728			
Týdenní počet hodin pro veřejnost ² : 80					Počet knihovních jednotek za rok 2006: 6197320			
Počet zaměstnanců (úvazků): 450					Přírůstek sv. za rok 2006: 76774			
Počet odebíraných titulů periodik za rok 2006: 9340					Počet výpůjček za rok 2006: 681608			
Celkové výdaje na knihovnu v roce 2006: 306243720								
Počet počítačů v knihovně celkem: 782								
Z toho v síti: 757			Z toho pro uživatele: 57			Z toho napojených na Internet: 30		
Uveďte orientačně počty počítačů podle data výroby		2002 a starší	2003	2004	2005	2006		
		320	70	111	200	81		
Přispíváte do Souborného katalogu ČR? Knihy: ANO Periodika: ANO								
Používaný Automatizovaný knihovní systém: Aleph 500					Plánovaný automatizovaný knihovní systém: Aleph 500			
Zatrhněte současný typ a poskytovatele připojení na internet:					Rychlost připojení současná: 1 Gbit/s Rychlost plánovaná (a kdy): 1 Gbit/s			
Vytáčené spojení	ISDN	Pevná linka		Kabel		Optika		
Radiový spoj	ADSL	Jiné		Poskytovatel připojení (uveďte):				

POSKYTNUTÉ DOTACE Z PODPROGRAMU VISK 8/B

Rok 2006

Žádáno/získáno: **Žádáno 2 994 670 Kč , získáno 2 933 000 Kč (z toho 170 000 Kč investic)**

Zhodnocení použití grantu:

Projekt Zajištění provozu Jednotné informační brány v celonárodním měřítku a zpřístupnění informačních zdrojů Národní knihovny České republiky (JIB) v sobě integruje několik souvisejících projektů rozhodujícího strategického i praktického významu pro české knihovnictví. Cíle projektu byly v roce 2006 rozděleny do několika dílčích cílů, zhodnocení použití grantu bude kopírovat jejich strukturu.

¹ pro přesnost uvádějte data za poslední uzavřený kalendářní rok, v případě podávání žádosti začátkem roku 2007, uveďte data z roku 2006

² počet hodin v týdnu, kdy jsou přístupné základní služby knihovny (ne součet hodin všech poboček)

- **Zajištění provozu a rozvoje Jednotné informační brány (JIB) v celonárodním měřítku včetně technického zastřešení tvorby oborových informačních bran**
- **Zpřístupnění informačních zdrojů Národní knihovny České republiky**
- **Zpřístupnění významných českých webových zdrojů**
- **Optimalizace věcného zpřístupnění s ohledem na integraci českých zdrojů do mezinárodního kontextu**

Poznámka: U tak komplexního projektu, jakým je JIB, nelze použití grantu zhodnotit stručně, nemáme-li se omezit pouze na výčet provedených činností bez komentáře a příkladů.

Zajištění provozu a rozvoje Jednotné informační brány (JIB) v celonárodním měřítku včetně technického zastřešení tvorby oborových informačních bran

Tento dílčí cíl je nosným cílem celého projektu a na jeho realizaci je věnována každoročně naprostá většina finančních projektů získaných v rámci dotace. V roce 2006 se jednalo jako každoročně o poplatky pro ExLibris (platby za maintenance MetaLib a SFX, nákup MetaIndexu a jeho maintenance), poplatky pro lokálního distributora produktů ExLibris (ÚVT-UK) za jejich provoz a rozvoj, dále pak poplatky pro jednotlivé externí dodavatele za další provoz a rozvoj JIB a oborových informačních bran. V roce 2006 jsme v rámci projektu JIB realizovali následující činnosti:

MetaLib

Administrace a údržba systému MetaLib

Během roku 2006 jsme nainstalovali množství service packů (opravné balíčky, přinášející kromě oprav i nové funkce a vlastnosti) v souladu s tím, jak je uvolňovala společnost Ex Libris (v první polovině roku byly service packy vydávány a instalovány každý měsíc, od druhé poloviny roku je Ex Libris vydává jednou za 2 měsíce). Celkem jsme nainstalovali 184 oprav. Každý opravný balíček znamená mnohdy rozsáhlé a časově náročné úpravy nastavení, včetně lokalizace.

Současná verze MetaLibu: Metalib 3 revision 13 copy 1, 26-Nov-2006; Oracle 920;
Service Pack: 294; PDS version: 1.2.10090

MetaLib jsme provozovali a spravovali ve třech institucích – CNL (centrální JIB), KIV a MUS. Ve všech institucích jsme aplikovali všechny potřebné opravy z opravných balíčků. MetaLib po celý rok pracoval bez vážných výpadků a jeho provoz lze označit za velmi stabilní.

Správa stávajících informačních zdrojů a připojování nových zdrojů

V průběhu roku 2006 jsme udržovali v chodu všechny stávající informační zdroje, domácí i zahraniční, odkazové i prohledatelné.

Vzhledem k velkému počtu připojených zdrojů docházelo na straně vzdálených zdrojů k výpadkům (nedostupnost Z39.50 serverů, časté změny konfigurací atp.), které jsme operativně řešili se správci těchto zdrojů. Tato činnost průběžně představuje značný objem prací. V centrální instituci JIB je dohromady 189 aktivních zdrojů, z nichž 99 je prohledatelných a 90 odkazových. V instituci Knihovnictví a informační věda (KIV) je dohromady 18 zdrojů – 16 prohledatelných a 2 odkazové. V instituci Musica (MUS) je dohromady 23 zdrojů – 18 prohledatelných a 5 odkazových. Celkem ve všech institucích spravujeme 230 zdrojů.

V průběhu roku 2006 jsme rovněž aplikovali nové verze centrální znalostní báze zdrojů (CKB), podle toho, jak byla uvolňována společností Ex Libris. Valná většina zdrojů v JIB jsou však původní námi katalogizované a konfigurované zdroje, které nejsou v CKB zahrnuty (jedná se převážně o české zdroje).

Průběžně jsme podle požadavků uživatelů konfigurovali nové prohledatelné zdroje.

Nové prohledatelné zdroje připojené v JIB v roce 2006:

1. České vysoké učení technické v Praze - souborný katalog
2. Ebsco - Computer Science Index
3. Ebsco - Information Science & Technology Abstracts (ISTA)
4. Ebsco - Library, Information Science & Technology Abstracts
5. Ebsco - RILM Abstracts of Music Literature
6. EBSCO – RIPM Retrospective Index to Music Periodicals
7. Google Image Search
8. Google Scholar
9. Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví
10. Knihovna společenských věd T.G. Masaryka v Jinonicích
11. Latvijas nacionālā bibliotēka, Rīga, Latvija - souborný katalog
12. LIBIS (Lithuanian Integral Library Information System) Union Catalogue
13. Martynas Mazvydas National Library of Lithuania – katalog
14. Narodna i univerzitetska biblioteka "Sv. Kliment Ohridski", Skopje, Republika Makedonija – katalog
15. Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana, Slovenija
16. Pedagogická fakulta Univerzity J. E. Purkyně, Ústí nad Labem – katalog
17. ProQuest - ABI/INFORM Global
18. Slovenská knižnica - portál ku katalógom a zbierkam slovenských knižníc
19. Souborný katalog České republiky - monografie (knihy a speciální dokumenty)
20. Souborný katalog České republiky – seriály
21. Souborný katalog veřejných knihoven okresu Vsetín
22. Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje - analytický rozpis periodik regionu (ANAL)
23. Systém Kramerius - periodika

Podle zájmu uživatelů jsme zpřístupňovali licencované zdroje podle dodaných a ověřených rozsahů IP adres.

V roce 2006 jsme zprovoznili nový speciální modul MetaLibu označený jako MetaIndex, který zajišťuje sklizení dat pomocí protokolu OAI-PMH. Zároveň jsme na tomto přídatném produktu zpřístupnili v JIB digitální knihovnu Kramerius.

Správa a rozvoj Z39.50 rozhraní JIB pro stahování záznamů

V roce 2006 pokračoval trend růstu využití (o cca 50 % oproti roku 2005) služby přebírání záznamů a postupného zapojování dalších knihoven.

V průběhu prvního pololetí 2006 jsme upgradovali Z39.50 server pro přebírání záznamů na verzi 3.13 - do té doby byl využíván Z39.50 server verze 2.15. Nový Z39.50 server přinesl především větší stabilitu provozu.

Do začátku prosince 2006 se zapojilo dalších 16 knihoven a informačních institucí do přebírání záznamů z JIB. Počet zapojených knihoven je nyní přesně 80. Průměrný počet dotazů zaslaných knihovnami na Z39.50 server JIB se ustálil na přibližně 1500 dotazech denně s více než 60 procentní úspěšností nalezení záznamu (statistiky jsou dostupné na Info portálu: <http://info.jib.cz/o-projektu/statistiky/statistiky-coca-jib-nov2005.pdf/download>).

Během roku 2006 došlo i k znatelnému rozšíření nabídky zdrojů (viz. seznam nahoře). Spolupráci s firmou Ex Libris získala NK ČR (vyvinuto bezplatně pro NK ČR) novou funkcionalitu Z39.50 serveru - možnost zabezpečení jednotlivých profilů (databázi Z39.50 serveru, ze kterých knihovny stahují záznamy) heslem. Během roku jsme v JIB instalovali nové verze konvertoru a konverzních pravidel. Dohromady spravujeme pro uživatele více než 190 samostatných profilů (databázi Z39.50 serveru JIB). Na základě žádostí profily upravujeme (cca 60 změn v profilech během

roku 2006). Rostlo i množství e-mailových a ústních dotazů ke službě přebírání záznamů. Pro komunikaci s uživateli přebírání záznamů spravujeme elektronickou konferenci prebirani@cuni.cz, kterou odebírá 115 uživatelů.

Tvorba informačních stránek, školení a propagace JIB

1.2.2006 jsme spustili nový informační portál projektu JIB postavený na Zope/Plone. Infoportál JIB běží na adrese <http://info.jib.cz/>. Zároveň jsme postupně doplňovali potřebné informace pro laickou i odbornou veřejnost. Portál je již také připraven na upgrade na vyšší verzi. Vydali číslo Informačního zpravodaje JIB, který distribuujeme elektronickou poštou uživatelům JIB a vystavujeme na Infoportálu JIB (<http://info.jib.cz/informace-pro-uzivatele/zpravodaj-jib/zpravodaj-jib>). Zpravodaj informuje příjemce o novinkách celého projektu JIB. Pro rozesílání zpravodaje a pro včasné informování uživatelů o novinkách JIB slouží elektronická konference jib-info@cuni.cz, ve které je k 17.12.2005 registrováno téměř 1200 uživatelů JIB. JIB intenzivně propagujeme na různých českých akcích a konferencích (Odborný seminář na ÚISK UK, Diplomový seminář na UHK, Setkání uživatelů Alephu v Brně, Knihovny současnosti v Seči, Inforum v Praze)

Budování oborových bran

V roce 2006 probíhaly hlavní práce na budování oborových bran Knihovnictví a informační věda (KIV) a Hudba (MUS). Do portálu Plone jsme zabudovali vyhledávač MetaLib – pro centrální JIB, MUS i KIV. Bránu KIV jsme v prosinci 2006 spustili v testovacím režimu pro veřejnost. Pro autentikaci uživatelů jsme na podzim 2006 obě oborové brány zapojili do centrálního úložiště uživatelů JIB pomocí protokolu LDAP. Do každého z portálů je tak možné se hlásit stejným uživatelským jménem a heslem, uživatelé mají nicméně v každém portálu možnost uchování specifických údajů (vlastní sady zdrojů, uložené dotazy, záznamy a avíza). Pro řešení uživatelských dotazů jsme založili dvě elektronické konference – mus@cuni.cz a kiv@cuni.cz, jejichž příjemci jsou řešitelské týmy bran MUS a KIV.

SFX

Administrace a údržba SFX

V průběhu celého roku jsme průběžně aplikovali zpočátku měsíční, od podzimu čtrnáctidenní aktualizace znalostní báze a programových modulů SFX.

Správa stávajících informačních zdrojů, optimalizace linkování

Portofolia jsme doplnili o volně přístupné plnotextové elektronické časopisy a elektronické knihy. Obohacená portofolia se objevují jak v seznamech elektronických časopisů v rámci SFX, tak v rámci seznamů v katalogích knihoven. Pro knihovny VKOL, NKP, MZK a UK se po každé aktualizaci znalostní báze SFX připravují exporty seznamů elektronických časopisů, které jsou v knihovnách následně integrovány do katalogů. Knihovny tak svým čtenářům nabízí kompletní seznamy časopisů jak tištěných tak elektronických. Seznamy časopisů v katalogích knihoven jsou propojeny s SFX JIB pomocí tlačítka SFX (vyvolávajícího úplnou nabídku SFX) i pomocí tzv. přímého linku, na který SFX JIB reaguje automatickým přesměrováním na úvodní stránku časopisu.

Pro seznamy časopisů jsme otestovali službu MarcIt!

Dokončili jsme připojování Generátoru citací provozovaného Masarykovou univerzitou v Brně.

V průběhu celého roku jsme věnovali velkou pozornost ladění kvality OpenURL v MetaLib JIB. Na kvalitě přenosu údajů mezi MetaLib a SFX přímo závisí kvalita služeb, které nabízí SFX. Otestovali jsme přenos údajů mezi MetaLib a SFX pomocí MetaLib XML API. Využití XML API výrazně snižuje nároky na správu a zlepšuje kvalitu přenášených údajů.

Průběžně jsme vyladřovali linkování do katalogů knihoven připojených v MetaLib JIB. Toto linkování je využíváno při službě ověřování dostupnosti dokumentu v knihovnách, pro kterou SFX používá paralelní vyhledávání MetaLib.

V rámci mezinárodní pracovní skupiny pro vícejazyčnou podporu u SFX ve spolupráci s firmou Ex Libris byla zlepšena vícejazyčná podpora u SFX. V létě 2006 Ex Libris připravil řešení umožňující nastavení jako defaultní jazykové verze menu češtinu. Pro ostatní problémové části jsme navrhli nejlepší možná dočasná řešení a konečné vyřešení Ex Libris zahrnuli do novinek u SFX v4 připravované na 2007.

Vylepšili jsme linkování na Souborný katalog ČR o linkování podle názvu a autora dokumentu. Linkování na službu Document delivery STK jsme upravili na linkování přes modul zajišťující ověření dostupnosti dokumentu ve fondu knihoven. Do nabídky SFX JIB jsme doplnili službu vyvolání nabídky přidaných služeb SFX v instancích SFX oborových bran, STK a UK. XML API SFX je využíváno MetaLib při přímém odkazování na plné texty a to jak v rámci JIB tak v rámci oborových bran. Otestovali jsme API SFX v portálech knihoven.

Správa samostatných instancí pro oborové brány Hudba a Knihovnictví a informační věda

V průběhu roku 2006 jsme doladili služby instance SFX pro oborovou bránu Knihovnictví a informační věda a instanci pro oborovou bránu Hudba. V obou instancích bylo nastaveno propojení na plné texty, na katalogy NKP, vyhledávání v katalogích knihoven a další doplňující služby. Seznamy služeb SFX oborových bran jsou uvedeny na příslušných informačních portálech. Pro SFX oborových bran jsme využili novou grafiku připravenou pro portály oborových bran.

Tvorba informačních stránek, Informačního zpravodaje JIB, školení a prezentace JIB

Informační stránky k SFX v rámci Informačního portálu JIB jsme průběžně aktualizovány o informace k cílům a zdrojům SFX, doplnili jsme nové příklady OpenURL. Podle vzoru stránek k SFX JIB jsme vytvořili stránky k SFX instancím oborových bran.

Do Informačního portálu JIB jsme zapracovali statistiky SFX.

Služby SFX JIB jsme prezentovali v rámci konferencí a seminářů Inforum, Setkání uživatelů Aleph, Celostátní porada vysokoškolských knihoven, IGELU annual meeting.

Informace k propojení SFX JIB s Generátorem citací jsme publikovali ve Zpravodaji JIB a přehledně vystavili v nové verzi Informačního portálu JIB.

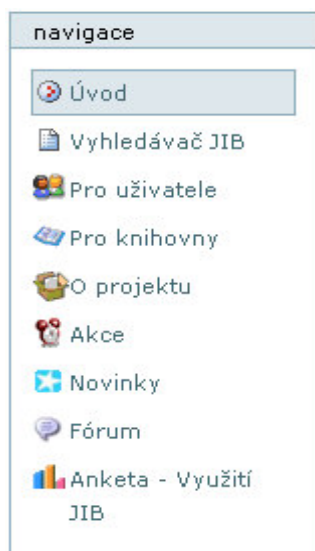
Na technické činnosti externích dodavatelů navazují činnosti Oddělení referenčních a meziknihovnických služeb NK, které zajišťuje v rámci JIB nastavení a rozvoj služeb portálu. Naším cílem je vytvořit v jednotném prostředí JIB takovou nabídku a klasifikaci (rozdělení) zdrojů, která by zabezpečovala uživatelům snadný přístup ke zdrojům ČR, výběrově i k nejvýznamnějším zdrojům světovým. Zároveň se zpřístupněním zkvalitňujeme nabídku přidaných SFX služeb, především v souvislosti s přístupem a získáváním plných textů. V roce 2006 se činnosti tohoto oddělení soustředily především do těchto oblastí:

Školení JIB

Do května 2006 pokračovala školení nové verze JIB (novou verzi jsme spustili a školili od října 2005) – uskutečnilo se 6 celodenních akcí, vyškolili jsme 98 pracovníků různých typů knihoven z různých krajů, především z knihoven pověřených výkonem regionálních funkcí.

Info portál JIB

V únoru 2006 jsme zveřejnili nový informační portál JIB, přípravné práce znamenaly návrh nové struktury, která by z hlediska uživatele měla být přehlednější, a také výběr a aktualizace stávajících textů.

Nové rozdělení navigace na Info portálu +
obrázkové ikony

V obsahové struktuře jsme zpracovali nové texty pro oblasti, které nebyly ve staré verzi k dispozici. Zveřejnění informačního portálu v systému Plone především znamenalo: průběžnou aktualizaci a doplňování nových textů a pomůcek pro uživatele; vytvoření souboru animovaných nápověd pro rychlejší seznámení a snazší orientaci v JIB; překlad do angličtiny, příprava animací v angličtině – stále probíhá; využívání nástrojů, které poskytuje redakční systém Plone pro komunikaci s uživateli (aktuality JIB prostřednictvím RSS kanálu, ankety, fórum); testování vyhledávače JIB integrovaného v Info portálu

Distribuce nového informačního letáku JIB

Všem knihovnám připojeným v JIB jsme rozeslali tištěnou verzi informačního letáku JIB, jehož PDF verzi jsme zpřístupnili na Info portálu

<http://info.jib.cz/informace-pro-knihovny/propagace/letak>

MetaLib

V rámci zapojování nových zdrojů jsme otestovali všechny prohlídatelné zdroje (viz seznam uvedený výše), dále jsme testovali vyhledávání spojené se změnou knihovního systému (ÚZPI).

Pravidelně jsme aktualizovali aktualizace a doplňovali zdroje v předvybraných sadách Knihy v ČR, Zahraniční knihy, České články, Zahraniční články a Periodika v ČR (podle nově zapojených zdrojů).

Přehledněji jsme rozčlenili rostoucí počet zdrojů v předmětových kategoriích (kategorie Konspektu), které usnadní jejich výběr pro vyhledávání. Zdroje v JIB jsme uspořádali do speciálních a předmětových kategorií, se kterými uživatel může v JIB pracovat v částech Nalézt zdroje a Profi hledání. Zdroje shromážděné v jednotlivých předmětových kategoriích jsme nyní pro větší přehlednost rozdělili na oborové a obecné. V předmětových kategoriích jsou k dispozici jak zdroje prohlídatelné, tak zdroje odkazové. Zahrnuté zdroje jsou buď volně přístupné nebo licencované, tzn. že je mohou využívat pouze oprávnění uživatelé. Pro vyhledávání mohou vždy využít zdroje v rámci jedné z podkategorií (Oborové či Obecné) nebo si vybrat ze všech zdrojů obsažených v celé předmětové kategorii (možnost Všechny zdroje) – viz obr.

Název zdroje	Typ zdroje	Operace
Cesta domů - hospic	Catalogue	i +
ISI-Arts Humanities Cit.Index	Bibliography	i +
☒ Knihovna spol. věd TGM - katalog	Catalogue	i +
MU - katalog FF-MU	Catalogue	i +
☒ PF UJEP - katalog	Catalogue	i +
Philosophers Index (SP)	Bibliography	i
PQ - King James Bible Plný text	Fulltext	i +
ZMP - katalog	Catalogue	i +

Stejným způsobem jsme rozdělili zdroje i v kategorii České články (podkategorie Obecné, Oborové a Regionální).

Pravidelně jsme aktualizovali kategorii Nové zdroje.

Vytvořili jsme záznam v Knowledge Database JIB oborových portálů - zdroje jsou odkazové, tzn. že je možné v nich vyhledávat pouze v jejich vlastním vyhledávacím prostředí. V Knowledge Database JIB jsme vytvořili záznamy pro portály KIV a MUS.

SFX

Vytvořili jsme konverzní tabulku mezi formátem Marc21 a OpenURL - specifikace služeb pro články.

Jednali jsme s firmou Anopress o zapojení plnotextové databáze do SFX.

Zapojili jsme projekt Citace.com do nabídky SFX přidaných služeb, v současné době probíhá doladování technických parametrů.

Oborové brány

Podporou oborových bran KIV a MUS je katalogizace zdrojů, které jsou součástí těchto bran.

Zpřístupnění informačních zdrojů Národní knihovny České republiky

Bohaté informační zdroje NK byly zpřístupňovány uživatelům JIB, a KIV (MUS ve stadiu interního testování) elektronické dodávání dokumentů z fondů NK fungovalo v rutinním provozu.

Zpřístupnění významných českých webových zdrojů

Sklizně

V roce 2006 jsme úspěšně spustili celoplošnou sklizeň, která byla z technických důvodů rozdělena na dvě části. Vstupními daty byly domény druhého řádu s koncovkou ".cz" s www serverem běžícím na doménové adrese, ať již s předponou www nebo bez. Vývojový tým SW aplikace Heritrix odvedl za poslední rok velký kus práce a vyřešil velkou část problémů, které znemožňovaly zprovoznění celoplošné sklizně v předchozích letech, především vyčerpání fyzické paměti serveru. Další velmi výraznou změnou je zavedení DecidingScope, což je modul Heritrixu, který rozhoduje o každé URL, jestli má být sklizena nebo zahozena. Tento modul je velice snadné obsluhovat za běhu a tak efektivně ovlivňovat průběh sklizně.

V roce 2006 proběhly 4 kompletní sklizně zdrojů, na něž je uzavřena s vydavatelem Smlouva o poskytování elektronických online zdrojů (umožňující online zpřístupnění z archivu) – v současné době je podepsána smlouva na 295 zdrojů. V případě získání souhlasu od nového vydavatele je zdroj ihned zařazen do fronty a v nejbližší době archivován. Toto první sklizení je prováděno pod dohledem, který zjišťuje případné pasti a problémy ve struktuře webu. Podle výsledků pozorování jsou vytvořena pravidla, která jsou později zařazena do celkového nastavení, použitého při kompletní sklizni souboru „smluvních“ zdrojů. Tento rok jsme narazili ve dvou případech na zdroje, které nejsme schopni s dnešním robotem sklídit (<<http://www.export.cz/>>, <http://katalogy.nm.cz/opac/ns/index_ph.php>). Jedná se o katalogy tvořené z drtivé většiny javascriptem a ten bohužel není v Heritrixu dostatečně implementován. Zlepšila se komunikace s vydavatelem a tím lze spoustu technických problémů vyřešit ještě dříve, než na ně narazí náš robot. V tuto chvíli je v experimentálním provozu modul DeDuplicator, který je schopen mezi sklizněmi vytvářet index stažených dokumentů a tak zamezit stahování duplicitních dat (to je vhodné především pro binární data). Velikost kompletní sklizně „smluvních“ zdrojů je přibližně 50GB, takže při použití nástroje DeDuplicator by se jednalo o poměrně velkou úsporu prostoru.

U příležitosti voleb 2006 proběhlo celkem 10 sklizní, z čehož 7 se vztahovalo k parlamentním volbám a zbylé 3 k senátním volbám. Vstupními zdroji bylo 30 webových portálů.

Zpřístupnění zdrojů, na jejichž online zpřístupnění je uzavřena smlouva s vydavatelem

Zdroje, na jejichž online zpřístupnění je uzavřena smlouva s vydavatelem, jsou přístupné z webového rozhraní na serveru webarchiv <<http://www.webarchiv.cz/>> pomocí vyhledávače WERA. Jedná se o prohledávání veřejné části archivu s možností fulltextového vyhledávání a využití časové osy. Všechny tyto zdroje jsou popsány v katalogu NK ČR; od počátku roku 2006 byly záznamy online zdrojů přesunuty do báze NKČ (přístupné společně se záznamy ostatních druhů dokumentů, samostatně vyhledatelné přes logickou bázi WAR). Záznamy online zdrojů jsou zahrnuty počínaje rokem 2006 v České národní bibliografii. V letošním roce jsme také analyzovali, aktualizovali a upřesnili kritéria pro sběr zdrojů – jak pro výběrovou, tak pro celoplošnou sklizeň.

Vyhledávání v celém archivu

S vyhledáváním v celém digitálním archivu počítáme v roce 2007. V současné době čekáme na kompletní zprovoznění digitálního úložiště zakoupeného Národní knihovnou ČR koncem roku 2006 pro uložení dat z projektů náročných na kapacitu. Celý webový archiv bude přístupný v souladu s letošní novelou Autorského zákona (216/2006 Sb. - Zákon, kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů /autorský zákon/, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony). To znamená, že na serveru vyčleněném pro zpřístupňování archivu a připojeném k datovému úložišti provedeme taková technická zabezpečení, aby uživatelé mohli potřebné zdroje vyhledávat, ale k jejich prohlížení budou mít přístup pouze z určených terminálů v knihovnách, jež jsou vlastníky dat (NK ČR a MZK). Ke správnému výkladu nových částí Autorského zákona, jež se týkají možností zpřístupnění dat uložených v digitálním archivu, si vyžádáme právní analýzu.

Legislativa

Kromě legislativních problémů souvisejících s autorským právem jsme se zabývali i problematikou povinného výtisku elektronických online zdrojů. Také k této problematice jsme zadali specialistům vyhodnocení shromážděných materiálů k současnému řešení v zemích, které již zákon o povinném

odevzdávání online zdrojů dovedli do praxe, příp. do schvalovacího řízení. Na základě těchto dokumentů připravíme první verze návrhu řešení legislativy k povinnému odevzdávání elektronických online zdrojů v České republice.

Překlad nové verze souboru prvků Dublin Core

V roce 2006 jsme přeložili novou verzi souboru prvků Dublin Core (zahrnuje všechny postupné aktualizace). Tato nová verze Dublin Core Czech je zpřístupněna na URL <http://www.ics.muni.cz/dublin_core/>.

Optimalizace věcného zpřístupnění s ohledem na integraci českých zdrojů do mezinárodního kontextu

Tvorba a aplikace mezinárodně platných standardů v oblasti věcného zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů aplikovaných v rámci JIB

Práce v této oblasti se v roce 2006 soustředily především na: pokračující přímou integraci 2. hierarchické úrovně schématu Konspektu do procesu zpřístupnění informačních zdrojů, tj. aplikace odpovídajících skupin Konspektu v bibliografických záznamech; pokračující tvorbu 3. hierarchické úrovně schématu Konspektu vznikající konkrétní aplikací odpovídajících skupin Konspektu v autoritních záznamech tematických termínů (obohacování speciálního rejstříku Konspekt pro autority, který obsahuje soubor skupin Konspektu přidělených v podřízených AUT záznamech); pokračující aplikaci anglických ekvivalentů v souboru tematických autorit (postupné obohacování obou rejstříků, ve kterých jsou dostupné anglické ekvivalenty: rejstřík anglických ekvivalentů, rejstřík obsahující kombinaci notací MDT, anglických a českých ekvivalentů)

Tvorba a konkrétní aplikace kategorizačního schématu pro potřeby informačních oborových bran

Hlavní prioritou roku 2006 bylo doplnění anglické varianty kategorizačního schématu pokrývající sémantické domény knihovnictví, informační věda a hudba ve dvou hierarchických úrovních - anglické varianty vybraných skupin Konspektu, anglické varianty autoritních tematických termínů, které spadají do těchto skupin Konspektu.

Standardizace v oblasti hudby

Dalším důležitým úkolem byla standardizace v oblasti hudby – vytvořili jsme a integrovali autoritní termíny dvou typů: úplný autoritní záznam (autoritní záznam obsahuje všechny potřebné informace: záhlaví, notace MDT, anglický ekvivalent, odkazový aparát, poznámkový aparát) a minimální autoritní záznam, do kterého spadají záhlaví termínů obsahující obsazení (autoritní záznam obsahuje nezbytné informace: záhlaví, notace MDT, anglický ekvivalent (existuje-li).

Důslednou aplikací těchto předpokladů vzniká integrovaný nástroj pro indexaci a vyhledávání heterogenních informačních zdrojů sloužící k řízenému zpřístupňování informačních zdrojů, jehož cílem je snadné propojení jednotlivých informačních zdrojů a umožnění univerzálního přístupu k informačním zdrojům a službám; aplikací hierarchické struktury kategorizačního schématu Konspektu v sémantických doménách knihovnictví, informatika a hudba jsme vytvořili základ pro tvorbu těchto oborových bran.

Popis projektu

Projekt *Zajištění provozu Jednotné informační brány v celonárodním měřítku a zpřístupnění informačních zdrojů Národní knihovny České republiky (JIB)* v sobě integruje několik souvisejících projektů rozhodujícího strategického i praktického významu pro české knihovnictví. Cíle projektu byly pro rok 2007 rozděleny (stejně jako v minulých letech) do několika dílčích cílů:

- **Zajištění provozu a rozvoje Jednotné informační brány (JIB) v celonárodním měřítku včetně technického zastřešení tvorby oborových informačních bran**
- **Zpřístupnění informačních zdrojů Národní knihovny České republiky**
- **Zpřístupnění významných českých webových zdrojů**
- **Optimalizace věcného zpřístupnění s ohledem na integraci českých zdrojů do mezinárodního kontextu**

Zajištění provozu a rozvoje Jednotné informační brány (JIB) v celonárodním měřítku včetně technického zastřešení tvorby oborových informačních bran

Technická část

MetaLib

Administrace a údržba systému MetaLib

V průběhu roku 2007 bude nasazena nová, čtvrtá verze MetaLibu. Na tento přechod se začneme připravovat v lednu, kdy proběhne proškolení pracovníků na tuto novou verzi. Nová verze má přinést funkci clusteringu (implementace technologie firmy Vivisimo), která zajistí tematické rozřazení výsledků vyhledávání např. podle autora či předmětu, čímž usnadní uživatelům orientaci ve vyhledaných záznamech. Uživatelské rozhraní MetaLibu bude zcela přeprogramované, což by mělo přinést lepší komfort práce v různých prohlížečích a rychlejší načítání stránek spolu s možností jednodušší kustomizace stránek MetaLibu. MetaLib budeme administrovat, zejm. z hlediska funkční autentikace přes LDAP server, uživatelských účtů a dat a optimálního výkonu.

Správa stávajících informačních zdrojů a připojování nových zdrojů

V průběhu roku 2007 budeme udržovat v chodu více než 133 stávajících prohledatelných informačních zdrojů, domácích i zahraničních. Tato lokální znalostní báze vyžaduje permanentní a náročnou údržbu, jelikož konfigurace zdrojů se neustále mění. Nemalou část znalostí o zdrojích také přináší importovaná centrální znalostní báze (CKB), kterou budeme průběžně synchronizovat a udržovat. Během roku 2007 budeme připojovat nové zdroje, odkazové i prohledatelné podle potřeb uživatelů a podle provozních možností. Velký důraz budeme klást na možnost využít tyto zdroje i pro účely stahování záznamů, viz níže, a na zpřístupňování plných textů (připojování plnotextových databází – licencovaných i volných). Průběžně budeme také zdokonalovat vyhledávací možnosti prohledatelných zdrojů zapojených v JIB, k čemuž bude sloužit také údržba českého standardu Z39.50 profilu JIB. Očekáváme větší využití protokolu OAI-PMH pro zapojení významných digitálních sbírek do JIB. Uživatelům, kteří mají právo využívat placené zdroje (např. z konsorciálních licencí), které jsou prohledatelné v JIB, budeme tyto zdroje na základě jejich zájmu zpřístupňovat, aby je mohlo využívat maximální množství uživatelů. Oprávnění přístupu ke zdrojům budeme dále řešit pomocí definic rozsahů IP adres.

Správa a rozvoj Z39.50 rozhraní JIB pro stahování záznamů

Rozhraní Z39.50 budeme v roce 2007 dále rozvíjet. Průběžně budeme pokračovat v propagační činnosti a připojování dalších českých knihoven na základě jejich zájmu. S rozvojem služby dojde v odpovídajícím množství zároveň ke zvýšení objemu prací potřebných pro administraci Z39.50 rozhraní (vytváření nových profilů, úpravy profilů, zodpovídání dotazů uživatelů).

Konverzní modul MetaLibu budeme průběžně aktualizovat a budeme v něm aplikovat nová konverzní pravidla. Pro včasné informování uživatelů o novinkách ve službě přebírání záznamů budeme dále udržovat elektronickou konferenci prebirani@cuni.cz.

Tvorba informačních stránek, školení a prezentace JIB

V roce 2007 budeme dále spravovat a rozvíjet informační stránky <http://info.cuni.cz/> v CMS systému Zope/Plone. Pokud bude v roce 2007 již k dispozici Plone verze 3, zajistíme přechod na novou verzi. Avizované nové vlastnosti by měly zlepšit aplikační možnosti rozšiřování portálů, včetně lepšího zvládnutí rostoucí zátěže využití. K informování o novinkách JIB bude dále sloužit Informační zpravodaj, rozesílaný prostřednictvím elektronické konference jib-info@cuni.cz, který odebírá více než 1200 uživatelů z uživatelské základny JIB. Informační zpravodaj budeme i nadále vydávat jako občasník a bude přístupný také na informačních stránkách JIB. Pro podporu stahování záznamů přes JIB a komunikaci řešitelských týmů bran budeme nadále provozovat elektronické konference prebirani@cuni.cz, jib-support@cuni.cz, brany@cuni.cz, kiv@cuni.cz a mus@cuni.cz.

Při školení uživatelů se soustředíme na cílovou skupinu univerzitních studentů. JIB budeme prezentovat na důležitých odborných konferencích v ČR, zejména s důrazem na nové vlastnosti MetaLibu verze 4.

Provoz MetaLibu a Plone pro JIB a oborové informační brány

V roce 2007 budeme spravovat 3 instituce MetaLibu: centrální a zastřešující JIB, dále oborovou bránu KIV a MUS. Tyto instituce budou jako dosud zabudovány do portálů postavených na Zope/Plone, a zároveň s nimi bude možné pracovat samostatně. V roce 2007 dojde k dalšímu rozvoji nových oborových bran – připojování nových prohledatelných zdrojů a úprava funkcí a vlastností podle požadavků uživatelů.

JIB a OAI-PMH

V roce 2007 zpřístupníme další zdroj přes OAI-PMH prostřednictvím MetaIndexu.

SFX

Administrace a údržba systému SFX

V průběhu celého roku budeme pravidelně aktualizovat znalostní bázi a programové moduly pro zajištění aktuálnosti odkazů zobrazovaných v nabídce. Na první polovinu roku 2007 je plánovaný upgrade MetaLib na v4 a následné vyladění propojení SFX s novou verzí MetaLib. Na konec roku 2007 je plánováno uvolnění SFX v4. Po dohodě bude pak provedeme upgrade SFX JIB na v4. Zautomatizujeme updaty SFX, generování seznamů elektronických časopisů a exporty elektronických časopisů.

Zajistíme propagaci služeb exportu pro integraci do katalogů knihoven a pro zájemce připravíme exporty. Pro přenos údajů mezi SFX a MetaLib jak v rámci JIB tak v rámci oborových bran použijeme XML API MetaLibu.

Úprava linkování pro Document Delivery

Linkování na službu Document Delivery STK a nově také Document Delivery NKP upravíme na linkování přes novou verzi modulu pro ověření dostupnosti dokumentu v knihovnách. Nová verze modulu nabízeného volně k použití STK využívá XML API MetaLibu JIB.

Příprava specifikací a návodů

Připravíme specifikaci pro zapojení českých lokálních informačních zdrojů do SFX a přes XML API do MetaLib. Specifikace umožní plnohodnotné zapojení například služeb Anopress do JIB. Pro uživatele z NKP a UK rozšíříme linkování na SFX JIB ze systémů, které podporují OpenURL. Pro možnost stejné služby v ostatních knihovnách připravíme návod a zajistíme školení. Důraz budeme klást také na propagaci využití Google Scholar jako zdroje pro SFX.

Vícejazyčná podpora, ladění nabídky SFX služeb

Realizační tým JIB bude pokračovat v práci v mezinárodní pracovní skupině pro vícejazyčnou podporu u SFX. Výsledky spolupráce této skupiny a firmy Ex Libris budeme implementovat do SFX JIB. Rozšíříme statistiky SFX podle připomínek knihovníků z realizačních týmů JIB a oborových bran. Nabídky SFX služeb oborových bran budeme doladovat podle připomínek od knihovníků z realizačních týmů projektů oborových bran a od uživatelů oborových bran. U instance SFX pro Knihovnictví a informační vědu půjde především o optimalizaci využití databází LISA, ISTA a LISTA - databáze jako zdroje pro SFX a vyladění portfolií pro linkování na plné texty. U oborové brány pro Hudbu půjde o rozšíření využití volně dostupných archivů, vytvoření seznamů elektronických časopisů, ověřování dostupnosti dokumentů v dalších knihovnách s hudebním fondem, recenze k dokumentu na serverech i-legalne.cz, allmusic.cz, muzikus.cz, freemusic.cz a využití databáze Grove Music Online.

Školení a prezentace

Služby SFX JIB a oborových bran budeme prezentovat na školeních JIB, v rámci národních a mezinárodních konferencí a seminářů a ve Zpravodaji JIB

MarcIt! rozšíření pro SFX JIB

MarcIt! je rozšiřující služba k SFX, která umožňuje obohacení záznamů elektronických časopisů exportovaných ze znalostní báze SFX na plné záznamy ve formátu MARC. Záznamy vyexportované SFX jsou importovány do katalogů knihovních systémů. Import několikanásobně navyšuje počet záznamů časopisů v katalogu knihovny. Záznamy elektronických časopisů jsou v katalogu párovány se záznamy tištěných časopisů dostupných v knihovně a přímo propojeny na plné texty, pokud je má knihovna dostupné on-line. Služba neznámá žádnou zátěž navíc pro pracovníky knihovny a přitom výrazně zvyšuje úroveň služeb knihovny - čtenáři mají v katalogu dostupný kompletní přehled všech časopisů - jak tištěných tak elektronických. Záznamy jsou v rámci exportu zasílány z SFX serveru JIB na MarcIt! centrální server provozovaný Ex Libris, kde jsou do záznamů doplněny údaje ze záznamů CONSER Kongresové knihovny. Podle preferencí nastavených na SFX serveru JIB jsou záznamy obohacovány ve formátu tištěný nebo elektronický dokument. Pokud není úspěšné párování záznamů, je do formátu pro tištěný nebo elektronický dokument upraven stručný záznam. Od července 2006 se používá pokročilý algoritmus párování, který se úspěšně vypořádává se záznamy bez ISSN, úspěšnost párování je přes 90%. Databáze Ex Libris obsahuje přes 1,1 milionu plných záznamů ve formátu MARC. Pomocí profilu je možné nastavit, které pole mají být doplňována, a která v exportu doplněna být nemají. Typicky se jedná například o doplnění OpenURL do pole 856 v exportu pro knihovní systémy, které standardně OpenURL nepodporují, negenerují. Při exportu je do záznamu doplněno také jednoznačné číslo záznamu. Pro knihovny je pak možné připravovat buď kompletní export nebo rozdílový export podle toho, která varianta je pro knihovním systém dané knihovny jednodušší pro zpracování. Záznamy mohou být připraveny ve formátu MARC XML, MARC Exchange a Aleph Sequential. Exporty se standardně připravují jednou za 14 dní po update znalostní báze SFX. Export je možné nicméně připravit kdykoli. Na nový export jsou správci systému v knihovnách upozorněni e-mailem. Soubory se záznamy připravenými na import do katalogů knihoven jsou dostupné na serveru SFX JIB prostřednictvím protokolu HTTP. Celý proces je možné automatizovat. K začátku roku 2007 o import záznamů do svých katalogů projeví zájem Národní knihovna České republiky, Univerzita Karlova v Praze, Vědecká knihovna v Olomouci a Moravská zemská knihovna.

Knihovnická část

Testování nových verzí MetaLib a SFX

Otestujeme nové verze Metalib a SFX po jejich zprovoznění.

Doplňování nabídky zdrojů MetaLib a cílů SFX

Do JIB zapojíme další zdroje a budeme je testovat s cílem naplnění jednotlivých oborových kategorií Konspektu relevantními zdroji (českými a zahraničními). Budeme aktualizovat a doplňovat nabídku SFX cílů pro přidané služby (plné texty, volné zdroje, služby).

Uživatelské příručky, nápovědy, Info portál JIB, školení

V aktualizovaných a rozšířených uživatelských příručkách budeme propagovat nové služby portálu JIB s cílem rozšířit možnosti JIB pro koncové uživatele. Rozšíříme nabídku animovaných nápověd (animované nápovědy jsou velmi kladně hodnoceny uživateli a využívány i pro školení jednotlivými pracovníky různých typů knihoven). Budeme pokračovat ve školicích aktivitách v souvislosti se změnou filozofie v nové verzi JIB. Budeme průběžně aktualizovat a doplňovat informace na Info portálu JIB a doplníme jeho anglickou verzi o texty, nápovědy a animace. Anglickou verzi infoportálu budeme rozšiřovat a aktualizovat v souladu s českou verzí.

Oborové brány a plné texty článků

V součinnosti s dalšími útvary NK se budeme podílet na budování oborových bran (katalogizace, nastavení služeb) a budeme spolupracovat na propojení plných textů českých článků (propojení záznamů z báze ANL s plným textem vybraných periodik zdroje Anopress).

Zpřístupnění informačních zdrojů Národní knihovny České republiky

Vlastní zdroje

Fondy NK <http://konspekt.nkp.cz> vznikaly v průběhu několika staletí a obsahují více než 6 miliónů svazků. Jedná se o nejrozsáhlejší fondy v České republice, jejichž celkový význam i hodnota jsou zcela ojedinělé v národním i mezinárodním měřítku. Postupně probíhá retrospektivní konverze katalogů NK, které jsou pak dostupné na internetu. Hotové záznamy jsou zpřístupněny prostřednictvím databází NK a souborného katalogu CASLIN v systému ALEPH. NK buduje rovněž rozsáhlou článkovou databázi s napojením na plné texty článků. Zpřístupnění katalogů a databází NK v JIB je pro uživatele NK i pro ostatní knihovny klíčové, ať již z hlediska vyhledávání, MVS, stahování záznamů nebo snadného startu k dalším službám nabízeným v JIB. V roce 2007 bude v rámci JIB pokračovat zpřístupnění digitální knihovny Kramerius prostřednictvím protokolu OAI-PMH a dále nových oborových zdrojů nabízených prostřednictvím vznikajících oborových informačních bran.

Externí zdroje

NK je leaderem nebo účastníkem většiny celonárodních i dalších konsorcií vytvořených za účelem zpřístupnění externích elektronických zdrojů. Jejich repertoár je velmi bohatý a integrované zpřístupnění prostřednictvím JIB vede k jejich komfortnějšímu a vyššímu využití a lepší propagaci. Kromě zdrojů již dostupných prostřednictvím JIB budou zpřístupněny další zdroje v souladu s potřebami a doporučeními uživatelů JIB.

Zpřístupnění významných českých webových zdrojů

Sběr dat, provoz HW a SW pro WebArchiv

Zpřístupněním českých webových zdrojů se zabývá projekt Národní knihovny ČR, známý pod názvem WebArchiv <<http://www.webarchiv.cz>>. Cílem tohoto projektu je zajistit trvalou ochranu a zpřístupnění české produkce elektronických zdrojů publikovaných v síti Internet. V současné době je projekt částečně ve stadiu provozu, dlouhodobě bude nadále pokračovat také výzkum a vývoj (programy výzkumu a vývoje). V roce 2007 bude třeba zajistit ke sběru dat, indexaci, ukládání a zpřístupnění dat z digitálního archivu provoz hardware a software, které jsou spravovány spolupracovníky z ÚVT Masarykovy univerzity. V současné době se jedná se o housing a správu tří serverů a diskového pole v sídle ÚVT MU v Brně a vzdálenou správu serveru připojeného k datovému úložišti v Centrálním depozitáři NK v Hostivaři.

Členství v International Internet Preservation Consortium

V oblasti archivace webu působí konsorcium IIPC (International Internet Preservation Consortium), které sdružuje v současné době 11 významných národních knihoven a americkou neziskovou organizaci Internet Archive. Cílem působení konsorcia je vývoj

softwarových nástrojů a standardů, které by byly volně přístupné a společně použitelné pro archivaci světového webu při řešení odlišností v jednotlivých zemích. V roce 2007 budou přibíráni noví členové. Vzhledem k tomu, že řešitelé projektu WebArchiv v současné době využívají některých výsledků konsorcia a je žádoucí i jejich spolupráce na vývoji, požádala NK ČR o členství. Výše ročního členského příspěvku se řídí výší rozpočtu dané instituce a pro NK ČR bude činit 1 000 EUR.

Optimalizace věcného zpřístupnění s ohledem na integraci českých zdrojů do mezinárodního kontextu

Tvorba a aplikace mezinárodně platných standardů v oblasti věcného zpřístupnění heterogenních informačních zdrojů aplikovaných v rámci JIB

Prioritou pro rok 2007 je pokračující přímá integrace 2. hierarchické úrovně schématu Konspektu do procesu zpřístupnění informačních zdrojů, tj. aplikace odpovídajících skupin Konspektu v bibliografických záznamech; pokračující tvorba 3. hierarchické úrovně schématu Konspektu, která vzniká konkrétní aplikací odpovídajících skupin Konspektu v autoritních záznamech tematických termínů (obohacování speciálního rejstříku Konspekt pro autority, který obsahuje soubor skupin Konspektu přidělených v podřízených AUT záznamech); pokračující aplikace anglických ekvivalentů v souboru tematických autorit (postupné obohacování obou rejstříků, ve kterých jsou dostupné anglické ekvivalenty: rejstřík anglických ekvivalentů, rejstřík obsahující kombinaci notací MDT, anglických a českých ekvivalentů)

Tvorba a konkrétní aplikace kategorizačního schématu pro potřeby oborových informačních bran

Prioritou pro rok 2007 je postupné doplňování anglické varianty autoritních tematických termínů, které spadají do těchto skupin Konspektu.

Standardizace v oblasti hudby

Jedná se o tvorbu a integraci autoritních termínů dvou typů: a) úplný autoritní záznam (autoritní záznam obsahuje všechny potřebné informace: záhlaví, notace MDT, anglický ekvivalent, odkazový aparát, poznámkový aparát); b) minimální autoritní záznam, do kterého spadají záhlaví termínů obsahující obsazení (autoritní záznam obsahuje nezbytné informace: záhlaví, notace MDT, anglický ekvivalent (existuje-li)).

Přínos realizace projektu

Splnění všech uvedených cílů a tlak projektu na respektování mezinárodních standardů mají rozhodující význam pro další rozvoj českého knihovnictví v rovině strategické i praktické.

Splnění podmínek pro získání dotace

- komplexní automatizace knihovnických procesů v kvalitním, stabilním systému s implementovanými a dostatečně odzkoušenými standardy (Z39.50 profil JIB <http://jib-info.cuni.cz/dokumenty/techdoc/ProfilJIB.pdf>, UNIMARC nebo MARC 21, podpora katalogizace podle AACR2R) – ANO, systém ALEPH v. 16 splňuje uvedené podmínky, v NK jsou **dodržovány jmenované standardy pro katalogizaci**
- ochota poskytnout vlastní informační zdroje (především katalogy a databáze) zdarma – ANO, NK **již své katalogy a databáze zdarma poskytuje**
- pravidelné přispívání do Souborného katalogu ČR – ANO, NK **pravidelně přispívá do Souborného katalogu ČR, jehož je zároveň provozovatelem.**
- dostatečné zkušenosti s automatizací knihovnických procesů – ANO (od počátku 80. let 20. století)
- kvalitní připojení zaručující trvalou a snadnou dostupnost nabízených zdrojů – ANO – viz **tabulka Základní údaje o žadateli**
- odpovídající podmínky pro zpřístupnění elektronických informačních zdrojů pro uživatele (PC určená pro uživatele, kvalifikovaný a proškolený personál, dostatečný počet hodin pro veřejnost) – ANO – viz **tabulka Základní údaje o žadateli**

Kompatibilita se stávajícím směrem vývoje a standardy

Kompatibilita se stávajícím směrem vývoje a standardy uvedenými v zadání je samozřejmá – projekt významně přispívá k implementaci mezinárodních standardů (knihovnických i technických) v českých knihovnách. Protože respektování knihovnických i technických standardů je základní podmínkou zapojení do projektu, zapojení/nezapojení zejména velkých knihoven je praktickým důkazem respektování/nerespektování standardů jak v těchto knihovnách, tak u dodavatelů jejich knihovnických systémů. Projekt JIB významnou měrou přispívá ke zlepšení situace v této oblasti, protože díky němu se respektování/nerespektování standardů přesunulo z roviny teoretických diskusí do roviny praktické, snadno a ihned ověřitelné.

Příloha č. II

ROZPOČET PROJEKTU

(Všechny ceny uvádějte včetně DPH)

(Všechny ceny uvádějte včetně DPH)

	Požadavek na dotaci	Vlastní prostředky	Náklady projektu celkem
Celkové náklady projektu (Kč):	3 130 000	2 328 655	5 458 655
Vyjádřete v procentech poměr mezi požadovanou dotací a náklady hrazenými z ostatních zdrojů (v %)	57%	43%	100%

Investiční náklady projektu:

Položka:	Požadavek na dotaci	Vlastní prostředky	Investiční náklady projektu celkem
	0	0	0
Celkem investiční náklady:	0	0	0

Neinvestiční náklady projektu:

Položka:	Požadavek na dotaci	Vlastní prostředky	Neinvestiční náklady projektu celkem
<i>1) nákupy - drobný hmotný majetek</i>			
WebArchiv – materiál k PC, periferie	0	15 000	15 000
JIB - PC, materiál	0	40 000	40 000
<i>2) služby</i>			
ExLibris – MetaLib + 3 SFX maintenance, X server maintenance, . Metaindex maintenance	1 100 000	119 000	1 219 000
ExLibris – MARCIt!	240 000	31 000	271 000
JIB – provoz a rozvoj	1 000 000	150 000	1 150 000
Oborové brány – provoz a rozvoj	460 000	200 000	660 000
WebArchiv – provoz a rozvoj	130 000	40 000	170 000
<i>3) ostatní osobní náklady (OON)</i>			
WebArchiv – provoz a rozvoj IT	0	10 000	10 000
WebArchiv – knihovnické činnosti	10 000	10 000	20 000
JIB – knihovnické činnosti	80 000	40 000	120 000
JIB – věcné zpřístupnění	90 000	30 000	120 000
Management a koordinace projektu	0	20 000	20 000
Technická podpora projektu	0	16 000	16 000
<i>4) ostatní</i>			
IIPC – členský poplatek	20 000	7 655	27 655
Mzdy + režie	0	1 600 000	1 600 000
Celkem neinvestiční náklady:	3 130 000	2 328 655	5 458 655

Další zdroje krytí projektu:	Viz komentář v závěru rozpisu rozpočtu
-------------------------------------	---

ROZPIS ROZPOČTU

Celkové náklady: (tzn. součet všech nákladů na projekt, vlastní, příp. další zdroje + dotace)

Dotace:	3 130 000 Kč
Vlastní zdroje:	2 328 655 Kč
Celkem:	5 458 655 Kč

Dotace:

Investiční náklady:

Žádné.

Neinvestiční náklady:

1) Nákupy, drobný hmotný majetek

Z dotace žádné.

2) Služby

ExLibris – MetaLib + 3 SFX maintenance, X server maintenance, Metaindex maintenance: 1 100 000 Kč

Roční poplatky za údržbu a rozvoj MetaLib s možností využití v celonárodním měřítku + 1 univerzální instance SFX, 2 specializované SFX instance pro oborové brány KIV a MUS, roční poplatky za X server a Metaindex.

ExLibris – MARCIt!: 240 000 Kč

Roční poplatek za službu MARCIt! - podrobnější popis viz Popis projektu.

JIB – provoz a rozvoj: 1 000 000 Kč

Lokální správa HW i SW pro provoz JIB + rozvoj dle požadavků NK i uživatelů projektu. S ohledem na celonárodní rámec i množství uživatelů a zapojených zdrojů se jedná o velký rozsah prací (podrobnější specifikace viz Popis projektu).

Oborové brány – provoz a rozvoj: 460 000 Kč

Lokální správa HW i SW pro provoz oborových informačních bran KIV a MUS + rozvoj dle požadavků NK i uživatelů projektu. S ohledem na novost problematiky a nutnost rozsáhlého vývoje i testování se jedná o velký rozsah prací (podrobnější specifikace viz Popis projektu). Výsledky jsou budou využitelné pro další oborové informační brány.

WebArchiv - provoz a rozvoj: 130 000 Kč

Technické a programátorské činnosti související se zajištěním provozu projektu a jeho dalšího rozvoje, zaměřené zejména na získávání dat (harvesting) a s tím související správu systémů, úpravy programů pro sklizení, indexaci a zpřístupňování.

3) Ostatní osobní náklady

WebArchiv – knihovnické činnosti – konzultace, spolupráce s vydavateli; technické práce menšího rozsahu: 10.000 Kč

Knihovnické činnosti zajišťované pracovníky NK a dalšími externími subjekty. Činnosti budou vykonávány v rámci dohod o provedení práce, nejsou zde tedy kalkulovány náklady na sociální a zdravotní pojištění.

JIB – knihovnické činnosti: 80 000 Kč

Knihovnické činnosti (podrobnější specifikace viz Popis projektu) zajišťované pracovníky NK a dalšími externími subjekty. Část činností bude vykonávána v rámci dohod o provedení práce, část v rámci dohod o pracovní činnosti. Náklady na sociální a zdravotní pojištění jsou kalkulovány pouze pro část činností a budou hrazeny z rozpočtu NK.

JIB – věcné zpřístupnění: 90 000 Kč

Ukládání anglických ekvivalentů do souborů věcných autorit, ukládání údajů Konspektu a optimalizace a ladění konkordance klasifikací (podrobnější specifikace viz Popis projektu) zajišťované pracovníky NK a dalšími externími subjekty. Část činností bude vykonávána v rámci dohod o provedení práce, část v rámci dohod o pracovní činnosti. Náklady na sociální a zdravotní pojištění jsou kalkulovány pouze pro část činností a budou hrazeny z rozpočtu NK.

4) Ostatní**IIPC – členský poplatek: 20 000 Kč**

Podrobnější specifikace viz Popis projektu.

Náklady hrazené z vlastních zdrojů:Investiční náklady:

Žádné.

Neinvestiční náklady:**1) Drobný hmotný majetek****Webarchiv – PC, periferní zařízení: 15.000 Kč**

Materiál potřebný k provozu zařízení, zejména PC a periferních zařízení

JIB – PC, materiál: 40 000 Kč

Opravy a upgrade stávajícího HW, drobný materiál.

2) Služby**ExLibris – MetaLib + 3 SFX maintenance, X server maintenance, Metaindex maintenance: 119 000 Kč**

Roční poplatky za údržbu a rozvoj MetaLib s možností využití v celonárodním měřítku + 1 univerzální instance SFX, 2 specializované SFX instance pro oborové brány KIV a MUS, roční poplatky za X server a Metaindex.

ExLibris – MARCIt!: 31 000 Kč

Roční poplatek za službu MARCIt! - podrobnější popis viz Popis projektu.

JIB – provoz a rozvoj: 150 000 Kč

Lokální správa HW i SW pro provoz JIB + rozvoj dle požadavků NK i uživatelů projektu. S ohledem na celonárodní rámec i množství uživatelů a zapojených zdrojů se jedná o velký rozsah prací (podrobnější specifikace viz Popis projektu).

Oborové brány – provoz a rozvoj: 200 000 Kč

Lokální správa HW i SW pro provoz oborových informačních bran KIV a MUS + rozvoj dle požadavků NK i uživatelů projektu. S ohledem na novost problematiky a nutnost rozsáhlého vývoje i testování se jedná o velký rozsah prací (podrobnější specifikace viz Popis projektu). Výsledky jsou budou využitelné pro další oborové informační brány.

WebArchiv - provoz a rozvoj: 40 000 Kč

Technické a programátorské činnosti související se zajištěním provozu projektu a jeho dalšího rozvoje, zaměřené zejména na získávání dat (harvesting) a s tím související správu systémů, úpravy programů pro sklízení, indexaci a zpřístupňování.

3) Ostatní osobní náklady**WebArchiv - provoz a rozvoj – IT: 10.000 Kč**

Propojení serveru pro zpřístupnění webového archivu s datovým úložištěm.

WebArchiv – knihovnické činnosti – konzultace, spolupráce s vydavateli; technické práce menšího rozsahu: 10.000 Kč

Knihovnické činnosti zajišťované pracovníky NK a dalšími externími subjekty. Činnosti budou vykonávány v rámci dohod o provedení práce, nejsou zde tedy kalkulovány náklady na sociální a zdravotní pojištění.

JIB – knihovnické činnosti: 40 000 Kč

Knihovnické činnosti (podrobnější specifikace viz Popis projektu) zajišťované pracovníky NK a dalšími externími subjekty. Část činností bude vykonávána v rámci dohod o provedení práce, část v rámci dohod o pracovní činnosti. Náklady na sociální a zdravotní pojištění jsou kalkulovány pouze pro část činností a budou hrazeny z rozpočtu NK.

JIB – věcné zpřístupnění: 30 000 Kč

Ukládání anglických ekvivalentů do souborů věcných autorit, ukládání údajů Konspektu a optimalizace a ladění konkordance klasifikací (podrobnější specifikace viz Popis projektu) zajišťované pracovníky NK a dalšími externími subjekty. Část činností bude vykonávána v rámci dohod o provedení práce, část v rámci dohod o pracovní činnosti. Náklady na sociální a zdravotní pojištění jsou kalkulovány pouze pro část činností a budou hrazeny z rozpočtu NK.

Management a koordinace projektu: 20 000 Kč

Management a koordinace projektů v rovině koncepční, provozní, technické a ekonomické zajišťované pracovníky NK. Část činností bude vykonávána v rámci dohod o provedení práce.

Technická podpora projektu: 16 000 Kč

Technické a organizační zajištění projektu. Část činností bude vykonávána v rámci dohod o provedení práce.

4) Ostatní**IIPC – členský poplatek: 7 655 Kč**

Podrobnější specifikace viz Popis projektu.

Mzdové náklady a režie projektu: 1 600 000

Poměrná část mzdových nákladů pracovníků NK podílejících se na projektu JIB – zejména na dílčím cíli *Zpřístupnění informačních zdrojů Národní knihovny České republiky*, pořízení a údržba pracovních stanic využívaných pro projekty JIB a WebArchiv, poměrná část režijních nákladů vztahujících se k mzdovým nákladům na pracovníky NK podílející se na projektech JIB a WebArchiv.

Další zdroje krytí projektu (i předpokládané): (Vypište, pokud žádáte o grant na stejný projekt i u jiné organizace. Jedná se pouze o informativní údaj.)

Na projekt Zajištění provozu Jednotné informační brány v celonárodním měřítku, zpřístupnění informačních zdrojů Národní knihovny České republiky a českých webových zdrojů předkládaný v rámci VISK 8/B tematicky navazují dva další projekty. Výzkumná záměr NK s názvem Budování vzájemně kompatibilních informačních systémů pro přístup k heterogenním informačním zdrojům a jejich zastřešení prostřednictvím Jednotné informační brány a projekt schválený ve druhém kole

programu MŠMT 1N Koordinovaná tvorba oborových informačních bran pro oblast výzkumu: koordinace, hudba, knihovnictví a informatika. Výzkumný záměr je svým záběrem podstatně širší než projekt předkládaný v rámci VISK 8/B a vytváří teoretické a standardizační zázemí pro prakticky a provozně orientovaný projekt předkládaný v rámci VISK 8/B. Totéž platí i pro projekt MŠMT, který rovněž spadá do oblasti výzkumu a vývoje, nikoli oblasti provozní. V žádném případě tedy nedochází k duplicitnímu financování těchto činností, ale naopak k účelnému vícezdrojovému financování různých vzájemně navazujících a podmiňujících se činností a technologií.

PŘÍLOHY

Příloha 1: Jmenování GŘ NK ČR

Příloha 2: Statut NK ČR

Příloha 3: Cenová nabídka na službu Marcit